

в Українських Карпатах». Створено Турківський та Буковинський транскордонні екокоридори у Львівській та Чернівецькій областях. Вони поєднують Національний природний парк «Сколівські Бескиди», Ужанський національний природний парк і Регіональний ландшафтний парк «Надсяння» в Україні з національними парками «Бещадський», «Чісна-Ветліна» та «Долина Сяну» в Польщі, а також Вижницький національний природний парк із національним парком «Ванаторі-Нямц» у Румунії. Ці парки та екокоридори є дуже важливими для збереження популяцій ведмедів, зубрів, рисі та інших видів флори і фауни у Карпатському регіоні [2, с. 47].

Таким чином, формування екомережі в Україні відбувається з дотриманням принципу забезпечення поєднання національної екомережі з екомережами суміжних країн, що входять до Всеєвропейської екологічної мережі, всебічного розвитку міжнародної співпраці в цій сфері.

Висновки. Зважаючи на термінологічні розбіжності назв структурних елементів національної екологічної мережі, закріплені в основних екомережевих законах [3, 4], і з урахуванням закордонного досвіду та напрацьованої практики пропонується сполучні території (природні коридори) законодавчо назвати екокоридорами.

Екокоридори – це природні ландшафти або приведені до природного стану ділянки лісів, степів, пасовища та сіножаті, а також водні та заплавні ландшафти, які поєднують між собою ключові території, забезпечують цілісність, умови безперервності та системну єдність екомережі, міграцію тварин та обмін генетичного матеріалу на

різних рівнях просторової організації екологічної мережі.

Основні функціональні характеристики сполучних територій – виконання сполучної, обмінної, міграційної та комунікаційної функцій, що мають обслуговуючий характер по відношенню до функцій основних структурних елементів екомережі – ключових територій. Сполучні території можуть мати самостійне значення для збереження біо– та ландшафтного різноманіття, про що свідчать виконувані ними природоохоронна та інтегративна функції.

Якщо основним завданням ключових територій є збереження, насамперед, ландшафтного різноманіття (оскільки їх основою є об'єкти та території природно-заповідного фонду), то основним завданням сполучних територій є охорона біологічного різноманіття (флори та фауни регіону).

Найбільшою мірою характеристикам екокоридорів відповідають ліси. До природних коридорів екомережі варто відносити захисні та рекреаційно-оздоровчі ліси; основою ключових територій екомережі можуть стати ліси природоохоронного, наукового та історико-культурного призначення; експлуатаційні ліси можуть виконувати функції буферних зон.

Попри те, що екокоридори виконують природоохоронну функцію, сприяючи збереженню біологічного різноманіття, варто подбати про захист самих сполучних територій, поширюючи на них режим спеціальних охоронних зон, а також вживати спеціальних заходів для забезпечення міграції тварин і рослин у місцях перетину природних та транспортних коридорів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення : монографія / [А.П. Гетьман, М.В. Шульга, А.М. Статівка та ін.] ; за ред. А.П. Гетьмана та В.Ю. Уркевича. – Х. : Право, 2012. – 448 с.
2. Створення екологічних коридорів в Україні: посібник щодо законодавства, ландшафтно-екологічного моделювання та менеджменту для поєднання природоохоронних об'єктів на підставі досвіду в Карпатах / Ф. Деодатус, Л. Проценко, А. Башта та ін. – К. – 2010.
3. Закон України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» від 21 вересня 2000 року // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 47. – Ст. 405.
4. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24 червня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 500.
5. Мірошніченко А.М. Колізії в правовому регулюванні земельних відносин в Україні: Монографія. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2009. – 268 с.
6. Кулинич П.Ф. Сільськогосподарські угіддя як об'єкт земельних правовідносин / П.Ф. Кулинич // Часопис Київського ун-ту права. – 2008. № 4. – С.174-180.
7. План дій Європейської стратегії розвитку Дунайського регіону: аналіз та перспектива впровадження в Україні / За заг. ред. Кравченко О.В. – Львів : «Манускрипт», 2012. – 120 с.
8. Максименко М.І. Правове забезпечення оптимізації структури землекористування в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / М.І. Максименко. – Київ, 2013. – 18 с.

УДК 347.919:349.41

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН, ЩО ВИНИКАЮТЬ У СФЕРІ ПОЗАСУДОВОГО ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Мудрецька Г.В.,
к.ю.н., викладач кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

У статті проаналізовано особливості земельно-процесуальних правовідносин, що виникають та припиняються у сфері позасудового вирішення земельних спорів. Проведено аналіз проблем вирішення земельних спорів органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин. Запропоновано пропозиції щодо вирішення проблем позасудового вирішення земельних спорів.

Ключові слова: земельні правовідносини, земельний спор, земельне законодавство, земельна реформа.

Мудрецькая Г.В. / АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ ПРАВООТНОШЕНИЙ, КОТОРЫЕ ВОЗНИКАЮТ В СФЕРЕ ВНЕСУДЕБНОГО РАЗРЕШЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ СПОРОВ / Днепропетровский государственный университет управления внутренних дел, Украина

В статье проведен анализ особенностей земельно-процессуальных правоотношений, которые возникают и прекращаются в сфере внесудебного разрешения земельных споров. Исследована сущность и проблемы разрешения земельных споров органами местного самоуправления и органами исполнительной власти, которые реализовывают государственную политику в сфере земельных отношений. Предложены пути решения проблем внесудебного разрешения земельных споров.

Ключевые слова: земельные правоотношения, земельный спор, земельное законодательство, земельная реформа.

Mudretska A.V. / PROBLEMS OF LAND RELATIONSHIPS EMERGING IN THE FIELD OF EXTRA-JUDICIAL SETTLEMENT OF LAND DISPUTES / Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Ukraine

In the article the analysis of the features of land and legal proceedings that arise and cease in the extra-judicial settlement of land disputes.

Relevance of the article is conditioned by the state of land laws, incompleteness and imperfection of the legal framework regulating land relations, the inefficiency of the structure and functions of government, which manages in this area, as well as gaps in legal regulation of issues of Judicial land disputes.

The problems of land and legal proceedings that arise, change and terminate in the extra-judicial settlement of land disputes and the analysis of problems resolving land disputes local authorities and executive agencies that implement the state policy in the sphere of land relations.

Established that although the competence of state executive branch, implementing the state policy in the sphere of land relations to resolve land disputes are not resolved at the legislative and law level, however, the objective conditions created by the reform of the economy and the development of different forms of land ownership require the active participation of these bodies, along with the judiciary, in the protection of land rights of citizens and legal entities, which makes the process of resolving land disputes fast, accessible and simplified nezatratnoyu and informal.

Proposals to solve the out of court settlement of land disputes.

Key words: land relationship, land disputes, land law, land reform.

Земельна реформа в Україні значно вплинула на характер і зміст земельних правовідносин. Проте прийняття останніх законодавчих актів у сфері регулювання земельних правовідносин не вирішує повністю всіх проблем у взаєминах між суб'єктами. З реформування земельних відносин виникають нові види спорів, які потребують вирішення. В умовах сьогодення ситуація потребує вдосконалення процесуального механізму вирішення земельних спорів, причини виникнення яких можуть бути різними.

Актуальність статті обумовлюється станом земельного законодавства, незавершеністю і недосконалістю нормативно-правової бази, що регулює земельні відносини, неефективністю структури і функцій органів влади, які здійснюють управління в цій галузі, а також законодавчими прогалинами в регулюванні проблем розгляду судами земельних спорів.

Науково-теоретичною базою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних вчених: В.І. Андрейцева, А.П. Гетьмана, В.К. Гуревського, І. І. Каракаш, В.Л. Мунтян, В.В. Носіка, О.О. Погрібного, В.І. Семчик, А.М. Стахівки, Н.І. Титової, Ю.С. Шемшученко, М.В. Шульги, Г.С. Бистрова, С.А. Боголюбова та ін. Окремі аспекти порядку розгляду й вирішення земельних спорів розглядали у своїх працях О.М. Васильєв, В.М. Горшенєв, І.О. Іконицька, С.П. Кавелін, Д.В. Ковальський, Н.І. Краснов та ін. вчені. Проте проблема становлення та розвитку правового забезпечення вирішення земельних спорів наразі досліджена недостатньо та вимагає більш глибокого вивчення.

Метою статті є виявлення проблем земельно-процесуальних правовідносин, що виникають, змінюються та припиняються у сфері позасудового вирішення земельних спорів та внесення пропозицій щодо шляхів вирішення проблем позасудового вирішення земельних спорів.

Земельне законодавство не містить визначення поняття земельних спорів. На сьогоднішній день у науковій літературі існує кілька різних визначень спору як правового конфлікту. Свою думку щодо формулювань висловлювали такі вчені і наукові діячі, як В.К. Гуревський, В.І. Решетніков, І.О. Іконицька, Б.В. Єрофєєв. Найбільш точним і сучасним визначенням є таке: під земельними спорами треба розуміти розбіжності, пов'язані із застосуванням норм земельного законодавства щодо володіння, користування та розпорядження земельними ділянками, які виникають між громадянами, юридичними особами, державними органами та органами місцевого самоврядування [1, с. 207].

Земельні спори являють собою особливий вид правовідносин щодо розв'язання розбіжностей, пов'язаних із порушенням права власності та права користування, тобто права володіння, користування та розпорядження наданою земельною ділянкою, а також вилученням землі, що виникають між власниками землі та землекористувачами, іншими особами, органами місцевого самоврядування та органами державної влади, що здійснюють управління земельними ресурсами [2, с. 446].

Формою вирішення земельного спору є визначений законодавством порядок діяльності компетентних органів, який виявляється у відповідних правовідносинах між органом та сторонами щодо врегулювання суперечностей між сторонами «конфліктних» правовідносин із залученням цих самих сторін. Розрізняють такі форми вирішення земельного спору: позасудова (або адміністративна) та судова. Вирішення земельних спорів полягає в тому, що суди, органи місцевого самоврядування або органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, виявляють зміст та межі повноважень сторін спору, а також встановлюють їх обов'язкову поведінку стосовно одна одної.

Відповідно до ст. 158 Земельного кодексу України (ЗКУ) земельні спори вирішуються судами, органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин. Проте деякі вчені вказують, що норми ст. 158 ЗКУ, які дозволяють вирішувати земельні спори іншим органам, крім суду (а відповідно, і ст.ст. 159–161 ЗКУ, які регламентують різні аспекти вирішення спорів цими органами), є декларативними і не мають практичного застосування. Вирішення спорів органами місцевого самоврядування та земельних ресурсів (ч.ч. 3 та 4 ст. 158 ЗКУ) не передбачає остаточності прийнятого рішення. Оскільки прийняте за результатами розгляду спору рішення не є виконавчим документом (ч. 2 ст. 17 ЗУ «Про виконавче провадження»), виконати його примусово неможливо. З огляду на це, незрозуміло, навіщо потрібно таке вирішення спору і чи взагалі можна вважати, що спір у даному випадку «вирішується». Вирішення спорів органами місцевого самоврядування та земельних ресурсів, по суті, сприяє досягненню сторонами мирової угоди [3, с. 123].

Крім того, своїм рішенням КСУ по справі про досудове врегулювання спорів від 9.07.2002 № 15-рп/2002 постановив, що право особи (громадянина України, іноземця, особи без громадянства, юридичної особи) на звернення до суду за вирішенням спору не може бути обмежене законом, іншими нормативно-правовими актами. Встановлення законом або договором досудового врегулювання спору за волевиявленням суб'єктів правовідносин не є обмеженням юрисдикції судів і права на судовий захист.

Таким чином, навіть за наявності можливостей, відповідно до ст. 158 ЗКУ, звернутись за «вирішенням спору» до органу місцевого самоврядування чи органу виконавчої влади особа не може бути обмежена у своєму праві звертатись безпосередньо до суду.

Однак надмірна завантаженість судів не дає їм можливості оперативно вирішувати земельні спори, здійснювати захист земельних прав, і одним із шляхів розв'язання цієї проблеми є розвиток саме позасудових форм вирішення земельних спорів. Необхідність створення системи розгляду земельних спорів органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, зумовлюється складністю земельних відносин у су-

часній правовій системі України. Земельне законодавство обтяжене наявністю значної кількості публічно-правових норм, тобто таких, які регулюють відносини за участю держави. Особі без спеціальної освіти важко зрозуміти сутність таких категорій, як землеустрій, державний земельний кадастр. Крім того, існування складної системи реєстрації прав на землю, особливості переходу прав на землю до інших осіб, необхідність дотримання екологічних та агротехнічних норм землекористування тощо потребують, урешті-решт, при розгляді земельного спору присутності висококваліфікованого фахівця, який поєднував би знання правознавця і землевпорядника [4, с. 79].

Ч. 1 ст. 158 ЗКУ визначено позасудовий порядок вирішення земельних спорів органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, а також окреслено коло земельних спорів, підвідомчих даним органам. Отже, органи Державного агентства земельних ресурсів України мають безпосередню можливість здійснювати захист земельних прав громадян і юридичних осіб шляхом розгляду земельних спорів.

Разом із тим ч. 3 ст. 158 ЗКУ визначає процесуальні повноваження органів місцевого самоврядування щодо вирішення земельних спорів та передбачає, що органи місцевого самоврядування вирішують земельні спори в межах населених пунктів щодо меж земельних ділянок, що перебувають у власності і користуванні громадян, та додержання громадянами правил добросусідства, а також спори щодо розмежування меж районів у містах. Це положення слід співвідносити з пп. 5 п. «б» ч. 1 ст. 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно з якими вирішення земельних спорів належить до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Відповідно до чинного законодавства уповноваженими органами місцевого самоврядування вирішувати земельні спори є обласні ради (пп. «з» ст. 83), Київська та Севастопольська міські ради (п. «л» ст. 9), районні ради (п. «е» ст. 10), сільські, селищні, міські ради (п. «й» ст. 12), а також районні ради у містах у разі надання їм таких повноважень відповідними міськими радами (ст. 11). Обсяг і межі повноважень районних у містах рад та їх виконавчих органів у сфері земельних відносин (у тому числі й щодо вирішення земельних спорів) визначаються відповідними міськими радами за узгодженням з районними в містах радами з урахуванням загальноміських інтересів та колективних потреб територіальних громад районів у містах.

Земельні спори розглядаються спеціально створеними постійними комісіями органу місцевого самоврядування відповідно до статті 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Постійні комісії ради є органами ради, що обираються з числа її депутатів, для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до її відання, здійснення контролю за виконанням рішень ради, її виконавчого комітету.

За результатами вивчення і розгляду питань постійні комісії готують висновки і рекомендації. Протоколи засідань комісії підписуються головою і секретарем комісії. Перелік, функціональна спрямованість і порядок організації роботи постійних комісій визначаються регламентом відповідної ради та Положенням про постійні комісії, що затверджується радою. Рада виконавчого комітету своїм рішенням затверджує результати роботи таких комісій. Проте, зважаючи на відсутність механізму примусового виконання таких рішень і, як наслідок, неможливість досягнення мети вирішення спору, створення такого роду додаткових структур видається невиправданим.

Разом із тим при проведенні аналізу земельних спорів, які вирішуються органами місцевого самоврядування, спостерігається недосконалість земельного законодавства, яка виявляється в тому, що ЗК акцентує увагу лише на гро-

мадянах, а приписи, які застосовуються уповноваженими органами, містять недоцільні дублювання окремих положень. Зокрема, повноваженнями вирішувати земельні спори щодо додержання громадянами правил добросусідства наділені як обласні, так і сільські, селищні, міські ради. Щоб суб'єкти порушених земельних прав могли орієнтуватися, до якого органу вони можуть звернутися за захистом цих прав, на законодавчому рівні, зокрема в ЗК, необхідно чітко і зрозуміло закріпити конкретні критерії розмежування повноважень зазначених органів. До того ж, оперуючи таким загальним терміном, як «громадяни», законодавець вносить плутанину: не зрозуміло, кого саме він має на увазі – громадян України, іноземців чи осіб без громадянства. Це питання можна було б вирішити шляхом вживання на законодавчому рівні (щодо вирішення земельних спорів) терміна «фізичні особи».

На жаль, сучасне земельне законодавство не тільки не передбачає чіткої процедури розгляду радами земельних спорів, але й визначає однаковість проведення такої процедури в порівнянні з органами державної виконавчої влади, хоча відомо, що названі органи є різні за своїм правовим статусом. Інакше кажучи, статті 159-161 ЗК, які передбачають процес вирішення земельних спорів, залишають забагато питань. Тому доцільно було б прийняття, принаймні, типового порядку розгляду земельних спорів відповідними радами, який базувався б на єдиних для всієї країни принципах і враховував локальні особливості. Цим порядком необхідно передбачити: строк розгляду спору; порядок формування, склад, функції погоджувальної комісії; порядок прийняття нею рішень; форму та реквізити заяви про розгляд спору, перелік документів, що додаються до заяви; порядок проведення обстеження спірних ділянок (склад і порядок формування комісії, присутність громадськості, сторін спору, форму акта обстеження); порядок повідомлення сторін про засідання для розгляду спору; перелік осіб, що повинні бути присутні на засіданні; порядок прийняття рішення тощо.

Можливість вирішення земельних спорів центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, закріплена в ч. 4 ст. 158 ЗКУ, є декларативною і також характеризуються низкою техніко-юридичних недоліків.

Вирішення земельних спорів органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, зберігає адміністративні ознаки й здійснюється державними органами. Як відомо, органом центральної виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, є Державне агентство земельних ресурсів України, а його місцевими органами – відповідні управління в областях та відділи в районах, проте ст. 15 ЗКУ, присвячена повноваженням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, не передбачає виконання ним функцій, пов'язаних із вирішенням земельних спорів, а повноваження місцевих органів виконавчої влади в галузі земельних відносин у Земельному кодексі України взагалі не визначені.

Можна, керуючись вказівкою наведеної земельно-правової норми, припустити, що орган центральної виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, уповноважений вирішувати інші питання в галузі земельних відносин, проте ЗКУ обмежує їх вирішення рамками вимог закону. До того ж, не передбачена компетенція зазначеного органу щодо вирішення земельних спорів і в Положенні про Державне агентство земельних ресурсів України, затвердженому Указом Президента України від 8 квітня 2011 року № 445. Хоча зі змісту ст. 158 ЗКУ випливає, що органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, мають право вирішувати всі земельні спори щодо меж земельних ділянок, розташованих за межами насе-

лених пунктів, однак незрозуміло, які ж спори повинні вирішувати обласні та районні ради, повноваження яких закріплені в статтях 8 та 10 ЗКУ. Уявляється, що органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, розглядають і вирішують земельні спори щодо меж земельних ділянок державної власності, які знаходяться за межами населених пунктів, а обласні та районні ради уповноважені вирішувати аналогічні межові спори, пов'язані із земельними ділянками комунальної власності.

Крім того, відповідно до ч. 4 ст. 158 ЗКУ органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин, вирішують земельні спори щодо обмежень у використанні земель, земельних сервітутів та є тими інститутами державної влади, які в процесі врегулювання земельних відносин застосовують засоби, притаманні адміністративно-правовому методу регулювання, для якого характерна юридично-владна значима діяльність (на відміну від них органи місцевого самоврядування не є державними структурами і в процесі врегулювання спірних відносин використовують, як правило, такі засоби, яким притаманні рівні правові можливості сторін у відносинах). Разом із тим факти свідчать, що розгляд земельних спорів органами Державного агентства земельних ресурсів України практично, за деякими винятками, не здійснюється. Причини – недостатньо розвинута законодавча база; відсутність у минулі роки необхідності у зверненні до органів Державного агентства земельних ресурсів України

внаслідок монопольної власності держави на землю; недостатність організаційних можливостей розгляду земельних спорів [4, с. 80].

Отже, хоча компетенція органів державної виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин щодо вирішення земельних спорів, недостатньо врегульована на законодавчому й підзаконному рівнях, однак об'єктивні умови, які склалися в результаті реформування економіки й розвитку різних форм власності на землю, потребують активної участі цих органів, поряд з органами судової влади, у процесі захисту земельних прав громадян і юридичних осіб, що робить процедуру вирішення земельних спорів швидкою, доступною й спрощеною, економічно й неформалізованою.

У цілому ж, як свідчить аналіз практики застосування земельного законодавства в діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів, ці органи діють у встановленому законом процесуальному порядку, вступаючи у відповідні процесуальні правовідносини із заінтересованими у вирішенні земельного спору суб'єктами. Проведення з позасудового вирішення земельних спорів, практична значущість якого полягає в тому, що застосовуються матеріально-правові норми земельного права, складається з певних, здійснюваних у логічній послідовності, стадій, на яких відбувається з'ясування змісту й меж процесуальних повноважень сторін, що вступили у спір, та визначається їх обов'язкова стосовно одна одної поведінка.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беженар Г.М., Бердніков Є.С., Бондар Л.О., Гавріш Н.С., Гуревський В.К. Земельне право України: Підручник / Одеська національна юридична академія / За ред. О.О. Погрібного, І.І. Каракаш. – К.: Істина, 2003. – 446 с.
2. Семчик В.І., Андрейцев В.І., Балуєк Г.І., Гетьман А.П., Гринько С.В. Земельний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. В.І. Семчика. – Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Київський ун-т права. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 748 с.
3. Мірошніченко А.М. Земельне право України / А. М. Мірошніченко. – Навчальний посібник. – К: Алерта, ЦУЛ, 2011. – 678 с.
4. Голишев М.М. Розгляд земельних спорів органами виконавчої влади з питань земельних ресурсів : проблеми і перспективи / М.М. Голишев // Землевпорядний вісник – 2003. – № 1. – С. 79–82.

УДК 349.3:316.334.55

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СЕЛА

Шерстюк С.В.,

к.е.н., доцент кафедри історичних, соціальних і правових дисциплін
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

В статті висвітлено основні положення законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють агропромислове виробництво та соціальний розвиток села. Зосереджено увагу на державних програмах щодо соціального розвитку села. Висвітлено основні принципи правового регулювання соціального розвитку села та проблеми їх фактичної реалізації.

Ключові слова: соціальний розвиток села, соціальні проблеми на селі, державні програми, соціальні стандарти і нормативи у сільській місцевості.

Шерстюк С.В. / ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ СЕЛА / Харьковский национальный аграрный университет имени В. В. Докучаева, Украина

В статье рассмотрены основные положения законодательных и подзаконных нормативно-правовых актов, регулирующих агропромышленное производство и социальное развитие села. Уделено внимание государственным программам социального развития села. Раскрыты основные принципы правового регулирования социального развития села и проблемы их фактической реализации.

Ключевые слова: социальное развитие села, социальные проблемы в селе, государственные программы, социальные стандарты и нормативы в сельской местности.